УСТАНОВА “БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ АРХІЎ-МУЗЕЙ ЛІТАРАТУРЫ І МАСТАЦТВА”

ЧЫГРЫН ІВАН ПЯТРОВІЧ

ЛІТАРАТУРАЗНАВЕЦ, КРЫТЫК, ПАЭТ

10 КРАСАВІКА 1931 Г. – 22 ЖНІЎНЯ 2006 Г.

ФОНД № 492

ВОПІС № 1

[кан. 1940-х]–2003 гг.

МІНСК 2021

ЗМЕСТ

да воп. № 1 ф. 492

№№	Назва раздзелаў	№ спраў	№ стар. воп.
	ПРАДМОВА		
1.	РУКАПІСЫ І.П. ЧЫГРЫНА	1-22	1-3
1.1.	АРТЫКУЛЫ, МАНАГРАФІЯ І ІНШ.	1-5	1
1.2.	ВЕРШЫ	6-22	2-3
2.	ДАКУМЕНТЫ ДА БІЯГРАФІІ І.П. ЧЫГРЫНА, ПРА ЯГО І ІНШ.	23-28	3-4
3.	ВЫЯЎЛЕНЧЫЯ ДАКУМЕНТЫ	29-39	4-5
	СПІС КНІГ		

Прадмова

Чыгрын Іван Пятровіч нарадзіўся 10 красавіка 1931 г. у сялянскай сям'і ў в. Чамяры Слонімскага павета Навагрудскага ваяводства (цяпер Слонімскі раён Гродзенскай вобласці). Вучыцца пачаў у польскай школе, а потым скончыў 6 класаў Чамяроўскай сямігодкі. Сярэднюю адукацыю атрымаў у СШ №1 г. Слоніма ў 1950 г. У гэтым жа годзе паступіў на беларускае аддзяленне філфака БДУ імя У.І. Леніна. Пасля заканчэння ўніверсітэта ў 1955 г. некалькі месяцаў працаваў у Дзераўноўскай СШ Слонімскага раёна Гродзенскай вобласці, затым з 1955 г. да 1957 г. – завучам Яварскай СШ Дзятлаўскага раёна Гродзенскай вобласці. У 1957–1958 гг. – выкладчыкам беларускай мовы і літаратуры Кракоцкай СШ Слонімскага раёна Гродзенскай вобласці. У 1958–1961 гг. вучыўся ў аспірантуры Інстытута мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору АН Беларусі па спецыяльнасці "беларуская фалькларыстыка". З 1961 г. да 1991 г. – навуковы супрацоўнік Інстытута літаратуры імя Я. Купалы АН Беларусі (цяпер Нацыянальная акадэмія навук Беларусі). У 1968 г. абараніў кандыдацкую дысертацыю на тэму "Станаўленне беларускай прозы і фальклор. Дакастрычніцкі перыяд". Член СП БССР з 1988 г.

Першыя публікацыі І.П. Чыгрына з'явіліся ў 1959 г. Удзельнічаў у фальклорных экспедыцыях, даследаваў узаемадзеянне фальклору і літаратуры, у выніку чаго з'явіліся артыкулы "Часціна спадчыны народнай" (1960), "Ядвігін Ш. і фальклор" (1965), "Казкі жыцця" Я. Коласа і фальклор" (1966), "Дакастрычніцкая проза Я.Коласа і фальклор: Да пытання станаўлення жанру" (1967), "Казкі вырушылі ў свет" (1972), "Максім Гарэцкі і фальклор" (1984). Выдаў манаграфіі "Станаўленне беларускай прозы і фальклор: Дакастрычніцкі перыяд" (1971), "Проза "Маладняка": Дарогамі сцвярджэння" (1985), "Крокі: Проза "Узвышша" (1989), "Рэальнае і магчымае: проза Якуба Коласа" (1991), "Паміж былым і будучым: Проза Максіма Гарэцкага" (1994). Аўтар раздзелаў у калектыўных працах "Беларуская літаратура і праблемы сучаснасці" (1978), "История белорусской советской литературы" (1977), "Гісторыя беларускай савецкай літаратуры" (1981). Склаў "Выбраныя творы" Ядвігіна Ш. (1976), 4-ы том Збору твораў Я. Купалы (1983), анталагічны зборнік апавяданняў пісьменнікаў "Маладняка" "Веснаход" (адбор, укладанне, уступны артыкул, каментарыі) (1987). Выдаў зборнікі вершаў: "Капеж" (1992), "Бераг" і "Трыба" (1998), "Люблю вясну" (2000), "Вынікі падсумоўваліся ў панядзелак" (2001), "Пялёсткі полымя" (2001), "Фантазіі старога дзеда" (2005). Пераклаў паасобныя вершы Ф. Цютчава, У. Сыракомлі, Я. Лучыны на беларускую мову.

Іван Пятровіч Чыгрын памёр 22 жніўня 2006 г. і пахаваны на Слонімшчыне.

Дакументы Івана Пятровіча Чыгрына паступілі ў БДАМЛМ у некалькі этапаў. Частка дакументаў была перададзена самім фондаўтваральнікам з 04.04.2003 г. да 21.04.2006 г. Пасля яго смерці, апошнюю частку 14.11.2006 г.

перадала Я.М. Кісялёва, сям’я якой апекавалася дакументнай спадчынай І.П. Чыгрына. У выніку навукова-тэхнічнай апрацоўкі быў складзены вопіс № 1 у колькасці 39 адзінак захоўвання (75 дакументаў) за [к. 1940-х]–2003 гг.

Вопіс скаладаецца з трох раздзелаў. Першы раздзел “Рукапісы І.П. Чыгрына” ўключае два падраздзелы, справы ў якіх сістэматызаваны па жанрах, а ўнутры – па храналогіі за 1972–2003 гг. У першы падраздзел увайшлі артыкулы, манаграфія “Паміж былым і будучым: Проза Максіма Гарэцкага”, раздзелы да кніг “Беларуская літаратура і праблемы сучаснасці” і інш., а ў другі – падборкі вершаў да мяркуемых зборнікаў, агульныя сшыткі з вершамі.

Другі раздзел “Дакументы да біяграфіі І.П. Чыгрына, пра яго і інш.” склалі: выдавецкая дамова на кнігу вершаў “Пялёсткі полымя” паміж МГА “Беларускі кнігазбор” і І.П. Чыгрынам, тэлеграма У.В. Карпава І.П. Чыгрыну, рэцэнзіі В.К. Гардзея, У.М. Конана, К.Р. Хромчанкі на творы І.П. Чыгрына і інш. Справы сістэматызаваны па храналогіі за 1979–2002 гг.

Трэці раздзел “Выяўленчыя дакументы” сфарміраваны з фатаграфій І.П. Чыгрына: індывідуальных, з роднымі, у групах з Э.А. Акулінbackup, Р.І. Барадуліным, В.Л. Бечыкам, Г.М. Бураўкіным, У.М. Дубоўкам, Э.С. Гурэвіч, У.С. Караткевічам, Г.В. Кісялёвым А.В. Мальдзісам, М.І. Прашковічам і інш. Справы сістэматызаваны ў невялікія тэматычныя групы і па храналогіі за 1954–[пач. 2000-х гг.].

Прадмову склала Г.Б. Багамолава
Вядучы архівіст
2021

Беларускі дзяржаўны архіў-музей
літаратуры і мастацтва

ЗАЦВЕРДЖАНА
Пратакол ЭМК БДАМЛМ
ад 15.06.2021
№ 8

ФОНД № 492
ВОПІС № 1
[к. 1940-х гг.]-2003

№№ п/п	Загалоўкі спраў	Крайнія даты	Коль-касць лістоў	Коль-касць дак-ў	АКД
	1. РУКАПІСЫ І.П. ЧЫГРЫНА				
	1.1. АРТЫКУЛЫ, МАНАГРАФІЯ І ІНШ.				
1	"Паміж былым і будучым: Проза Максіма Гарэцкага". Манаграфія. Аўтограф, машынапіс з аўтарскай праўкай і заўвагамі Р.Г. Гарэцкага, В.А. Каваленкі, К.Р. Хромчанкі	[к. 1980-х-пач. 1990-х гг.]	228	1	
	* * *				
2	"Аб стылі Аляксея Кулакоўскага", "На абраным шляху (Да пытання стылю А. Кулакоўскага)". Артыкулы да мяркуемай кнігі пра стыль беларускіх савецкіх пісьменнікаў і аўтарскі часопісны варыянт гэтай працы (з заўвагамі Р.В. Шкрабы). Машынапіс	[1970-я-пач. 1980-х гг.]	80	2	
3	"Беларуская проза і праблемы сучаснасці". Артыкул да кнігі "Беларуская літаратура і праблемы сучаснасці". Машынапіс з аўтарскай праўкай	[1970-я гг.]	161	1	
4	"Віленскія камунары ці Мацей Мышка і яго родапачынальнікі", "З думкай пра вечнае" і інш. Артыкулы паводле кнігі "Паміж былым і будучым: Проза Максіма Гарэцкага". Машынапіс. Прыкладзена тлумачальная запіска І.П. Чыгрына да гэтых артыкулаў (2003). Л. 73 Аўтограф	[к. 1980-х-пач. 1990-х гг.]	73	4	
	* * *				
5	Тлумачэнні да водгукаў на рукапіс кнігі "Паміж былым і будучым: Проза Максіма Гарэцкага" і да рэцэнзіі В.К. Гардзея на рукапіс зборніка вершаў "Капеж". Машынапіс	1987, [к. 1980-х гг.]	11	2	

№№ п/п	Загалоўкі спраў	Крайнія даты	Коль-касць лістоў	Коль-касць дак-ў	АКД
6	"Капеж". Падборка вершаў да мяркуемага зборніка. Машынапіс з аўтарскай праўкай і заўвагамі рэцэнзента В.К. Гардзея	1992	92	1/81	
7	"Берег". Падборка вершаў да мяркуемага зборніка і анатацыя да яго. Чарнавы аўтограф, машынапіс	1998	156	1/148	
8	"Трыба". Падборка вершаў да мяркуемага зборніка. Аўтарызаваны машынапіс з аўтарскай праўкай	1998	138	1/109	
9	"Люблю вясну". Падборка вершаў да мяркуемага зборніка. Машынапіс з аўтарскімі паметамі і праўкамі	2000	132	1/107	
10	"Вынікі падсумоўваліся ў панядзелак". Падборка вершаў да мяркуемага зборніка. Аўтарызаваны машынапіс з аўтарскай праўкай	2001	161	1/142	
11	"Пялёсткі полымя". Падборка вершаў да мяркуемага зборніка. Аўтарызаваны машынапіс з аўтарскай праўкай	2001	114	1/102	
12	"Фантазіі старога дзеда". Падборка вершаў да мяркуемага зборніка. Аўтарызаваны машынапіс	2005	256	1/222	
	* * *				
13	"Злепак з натуры", "Ён і яна", "Месяц", "Наш век", "Памяці бацькі", "Сажалка", "Сустрэча з зубрам", "Такая прыгожая, такая прывабная...", "Усмешка" і інш. Вершы. Агульны сшытак № 1. Аўтограф	1971-1978	93	1/225	
14	"Аж смешна!", "Душа вырываецца з пекла...", "З мінулага", "Едуць людзі", "Ноччу пад Новы год", "Праўда", "Рамантык", "У палоне" і інш. Вершы. Агульны сшытак № 2. Аўтограф	1979-1981	96	1/255	
15	"Восень", "Жывеш паміж небам і зямлёю...", "Згадка пра бацьку", "Матчын клопат", "На Камароўцы", "Ручэй", "Успамін з дзяцінства" і інш. Вершы. Агульны сшытак № 3. Аўтограф	1981-1983	97	1/213	
16	"Былі часы...", "Каларадскія жукі", "Мерыў метры...", "То што ад яблыка хацець?", "Ужо калі быць паэтам...", "Шкадаванне", "Янка Купала" і інш. Вершы. Агульны сшытак № 4. Аўтограф	1983-1987	98	1/235	

№№ п/п	Загалоўкі спраў	Крайнія даты	Коль-касць лістоў	Коль-касць дак-ў	АКД
17	"Бог і чалавек", "Званкі ад родных", "Каля матчынай магілы", "Малюнак з дзяцінства", "Маці", "Не далёка і не блізка", "Пад шатамі соснаў", "Прапісная ісціна" і інш. Вершы. Агульны сшытак № 5. Аўтограф	1987-1993	98	1/238	
18	"Аб савецкай кухні сказ", "Галодным дням і бездамоўю", "Гэта было так...", "Жыву на ўзроўні сонца", "Зайцавы пакуты", "Ніякай важнай перашкоды...", "Размовы з бацькам" і інш. Вершы. Агульны сшытак № 6. Аўтограф	1993-1996	97	1/259	
19	"А можа мне яшчэ што свеціць...", "Аніякае такой прыкметы...", "Восеньскі эцюд", "Назад не павярнуць...", "Не было такога рання...", "Успамін з будучага", "Шэры шэраг шэрых хатаў..." і інш. Вершы. Агульны сшытак № 7. Аўтограф	1996-1997	96	1/358	
20	"Загадка сусвету", "Заклён на ўласны лёс", "Зімовы эцюд", "Калі ў госці завітаюць", "Мы трохі ўсе беларусы...", "Страшна жыць на гэтым свеце...", "Як бы найпрасцей..." і інш. Вершы. Агульны сшытак № 8. Аўтограф	1997-2000	97	1/375	
21	"Ад думак няма адбою...", "Гэтак з часам можа стацца...", "Жыццё канчаецца пацехай...", "...І сам я дакумент эпохі!...", "Можа крыху яшчэ пажыву...", "Навошта на свеце быць..." і інш. Вершы. Агульны сшытак № 9. Аўтограф	2000-2001	98	1/359	
22	"Ён заняты важнай справай...", "Каханы муж у каханай жонкі...", "Крок наперад, два назад...", "Мы з табою дэмакраты...", "Напісаў усё што мог...", "Рэдактары, як трактары..." і інш. Вершы. Агульны сшытак № 10. Аўтограф	2001-2004	97	1/492	
	2. ДАКУМЕНТЫ ДА БІЯГРАФІІ І.П. ЧЫГРЫНА, ПРА ЯГО І ІНШ.				
23	Запрашэнні Дома літаратара, СП БССР і інш. І.П. Чыгрыну на сустрэчу з пастановачнай групай фільма "Чужая бацькаўшчына" і інш.	1982, 1990	2	2	
24	Тэлеграма У.В. Карпава (Масква) І.П. Чыгрыну з просьбай выказаць пазіцыю наконт арганізацыйна-прававога статусу шэрагу выдавецтваў СП СССР	1990	1	1	
25	Выдавецкая дамова на кнігу вершаў "Пялёсткі полымя" паміж МГА "Беларускі кнігазбор" і І.П. Чыгрыном	2002	1	1	

№№ п/п	Загалоўкі спраў	Крайнія даты	Коль-касць лістоў	Коль-касць дак-ў	АКД
	* * *				
26	Рэцэнзія В.К. Гардзея на рукапіс зборніка вершаў І.П. Чыгрына "Капеж". Аўтарызаваны машынапіс	1987	7	1	
27	Заключэнне У.М. Конана і рэцэнзія К.Р. Хромчанкі на рукапіс кнігі І.П. Чыгрына "Паміж былым і будучым: Проза Максіма Гарэцкага". Аўтарызаваны машынапіс, машынапіс	1992	7	2	
	* * *				
28	І.Э. Багдановіч. "Калі на сумныя дамы...". Верш. Аўтограф	1979	1	1	
	3. ВЫЯЎЛЕНЧЫЯ ДАКУМЕНТЫ				
29	Фатаграфіі І.П. Чыгрына, індывідуальныя	1954-[1960-я гг.]	7	7	
30	Фатаграфіі І.П. Чыгрына, індывідуальныя	[1970-я гг.]-1986	7	7	
31	Фатаграфіі І.П. Чыгрына, індывідуальныя	[сяр. 1990-х-пач. 2000-х гг.]	3	3	
	* * *				
32	Фатаграфіі І.П. Чыгрына з роднымі (бацькам - Пятром Іванавічам, маці - Хімай Васільеўнай, братам - Мікалаем Пятровічам і сястрой - Марыяй Пятроўнай)	[1960-я-1980-я гг.]	2	2	
33	Фатаграфіі бацькоў І.П. Чыгрына - Пятра Іванавіча і Хімы Васільеўны. Арыгінал і копія	[к. 1940-х-пач. 1970-х гг.]	3	3	
	* * *				
34	Фатаграфіі І.П. Чыгрына ў групах: з аднакурснікамі С.А. Гусаком, І.І. Крамко, У. Рубінскім; з афіцэрамі запаса падчас "лагерных збораў" у войску	1953-1956	3	3	
35	Фатаграфіі І.П. Чыгрына ў групах з В.Л. Бечыкам, А.Л. Вераб'ём, А.К. Гардзіцкім, Э.С. Гурэвіч, У.І. Дарашэвічам,Т.М. Дасаевай, П.К. Дзюбайлам, В.П. Жураўлёвым, А.М. Курсковым, М.Р. Ларчанкам, Я.Р. Лецкам, С.М. Міско, А.М. Парэпкам, М.І. Прашковічам, Ю.С. Пшырковым, Д.І. Ральковым,	1962-1990	7	7	

№№ п/п	Загалоўкі спраў	Крайнія даты	Коль-касць лістоў	Коль-касць дак-ў	АКД
	М.М. Чарняўскім, І.Г. Чыгрынавым, А.С. Яскевічам і інш.				
36	Фатаграфіі І.П. Чыгрына ў групах з Р.І. Барадуліным, Д.І. Гальмаковым, У.М. Дубоўкам, У.С. Караткевічам, А.І. Мальдзісам, М.І. Мушынскім і інш. падчас [5-га] з'езду СП БССР	[1966]	2	2	
37	Фатаграфія І.П. Чыгрына з Г.В. Кісялёвым	1986	1	1	
38	Фатаграфіі І.П. Чыгрына ў групах з Э.А. Акулінымм, А. Бакачом, Г.М. Бураўкіным, І.П. Леановіч, М.У. Скоблам і інш. пасля літаратурнай сустрэчы з чытачамі, прэзентацыі зборнікаў "Бераг" і "Трыба" ў "Беларускай хатцы"	[к. 1990-х-пач. 2000-х гг.]	2	2	
	* * *				
39	Фатаграфіі бацькоўскай хаты І.П. Чыгрына ў в. Чамяры Слонімскага раёна Гродзенскай вобласці	[1960-я-1970-я гг.]	3	3	

У дадзены вопіс унесена 39 (трыццаць дзевяць)

спраў з № 1 па № 39 , 75 дакументаў.

Вопіс склала і апрацоўку фонда зрабіла
2021 г.

Г.Б. Багамолава

____

Дакументы прынялі:
заг. аддзела забеспячэння захаванасці дакументаў

В.І. Бярэйшык

____

____

"_____"____________20____ г.